

Irans dövas idrottsförbunds ordförande fick sparken pga hijab-regler

19 december 2023

Foto: Adobe stock

Mehran Tishegaran, ordförande i Irans dövas idrottsförbund, har avskedats efter att en kvinnlig idrottare från Kazakstan inte bar kläder som följde den Islamiska republikens strikta klädkod under en tävling där manliga funktionärer och domare var närvarande.

Radio Fardas video från Asian Deaf Athletics visade den kazakiska kvinnliga idrottaren hoppa häck i shorts, ärmlös tröja och utan hijab medan hennes iranska motståndare sprang med den obligatoriska islamiska hijaben. I videon kunde man även se manliga funktionärer och domare vid tävlingsarenan.

Kontroversen förstärktes av kommentarer från Mehran angående blandningen av kön under evenemanget. Han sa då att han bör hängas om några män var närvarande under kvinnliga tävlingar. Han betonade därför att män och kvinnor ej har blandats i tävlingen. Han sa också att säkerhetsvakterna hade samlat alla kameror och mobil när kvinnor skulle tävla.

Som resultat på uppståndelsen som skapades av händelsen avlägsnade Irans idrottsminister Kiumars Hashemi honom från sin roll vid förbundet och utnämnde Alireza Khosravi till tillförordnad chef.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döva finaldeltagare i Amazing Race

19 december 2023

Foto: Adobe stock

Spänning och framgång präglade de senaste veckornas Amazing Race i både Australien och USA, där en teckenspråkig deltagare medverkade i varje land.

I USA kämpade den döve Rob McArthur och sonen Corey sig hela vägen till finalen. Först vann Rob och Corey en Express-tävling för att hoppa över en vägspärr. Trots att fördelen inte var så betydande som förväntat, avslutade de tävlingen på en respektabel tredje plats.

I den australienska tävlingen deltog Emma Watkins, som utbildar sig till tolk, och hennes syster Hayley. Finalen blev spännande när ett annat par nådde mållinjen först men valde att dela prissumman med de andra två paren i finalen. Samtliga tre par valde att donera sina vinster till välgörenhet, och Emma och Hayley valde Leonie Jackson Memorial Fund. Fondens syfte är att stödja tvåspråkig utbildning för döva barn, med fokus på utbildning i Auslan och engelska. Deras mål är att säkerställa att varje dövt barn i Australien har tillgång till kvalitativ tvåspråkig utbildning.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Hemska våld mot dövblinda i Haiti

19 december 2023

Foto:WFDB

Sedan början av 2023 har våldet i Haiti dramatiskt ökat. Det inkluderar kränkningar av mänskliga rättigheter av kriminella grupper mot civila,

såsom mord, kidnappningar, tortyr och våldtäkter. Speciellt utsatta grupper, som personer med funktionsnedsättningar, påverkas specifikt och drabbas hårdast.

Amnesty International, Human Rights Watch och FN:s kontor för mänskliga rättigheter har publicerat flera rapporter och offentliga uttalanden som kräver ett omdelbart slut på dessa kränkningar av mänskliga rättigheter.

World Federation of the Deafblind (WFDB) fick förskräckliga nyheter med fasa och förfäran fredagen den 10 november från deras medlem i Haiti, Union of Haitian Deafblind (UHDB). Tjugofem medlemmar i deras organisation har kidnappats. Kvinnor med dövblindhet har blivit sexuellt överfallna, torterade och misshandlade av dessa beväpnade gäng. Många andra har tvingats fly sina hem och söka skydd på andra ställen, såsom i kyrkor.

Dövblinda personer, precis som andra personer med funktionsnedsättningar, upplever svält och lever under omänskliga förhållanden.

WFDB fördömer starkt allt våld mot civila, personer med funktionsnedsättningar och alla sårbara personer. Därför har WFDB utfärdat ett uttalande som fördömer detta våld. Det uppmanar den internationella gemenskapen att visa solidaritet och samarbete för att stoppa denna situation. Utöver att stödja offren måste särskild uppmärksamhet ägnas åt utsatta grupper, som till exempelvis dövblinda.

Dennis Hoogeveen, Dnieuws

Översatt av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

”Deaf World Sign”-grundaren

Tomas Mundok har avlidit

19 december 2023

Foto: Facebook/Deaf World Sign

Tomáš Mundok, 41 år från Tjeckien, har besökt över 139 länder runt om i världen. Han avled den 11 december 2023 till följd av cancer. Inom det globala dövsamhället var han känd för att ha initierat utvecklingen av sitt teckenspråkssystem som kallades "Deaf World Sign".

År 2017 släppte Tomáš kort med tecken för 230 olika länder från deras nationella teckenspråk. År 2020 jobbade Tomáš som volontär i afrikanska länder som Gambia, Togo och Benin för att hjälpa deras skolor för döva.

Tomáš gav dem bland annat kläder, skolmaterial och mat. Sedan 2022 publicerade han också en illustrerad bok med 280 landstecken från nationella teckenspråk. Boken innehåller QR-koder som låter användare få tillgång till videor på teckenspråk. Dessutom skapade han ett memory-spel med 80 kort som innehåller europeiska länders namn och deras flaggor.

Tomáš bidrag till utvecklingen och spridningen av kommunikation bland döva är betydande, då många döva individer inte var medvetna om existensen av deras specifika teckenspråk.

Roman Polasek, Správy SPJ

Översatt av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Danska dövas ungdomsförbund

kommer att läggas ner vid årsskiftet

19 december 2023

Foto: DDU

Efter nästan tre årtienden av engagemang och stöd till döva barn och unga med läger, kurser och workshops står Danske Døves Ungdomsforbund (DDU) inför nedläggning den 31 december 2023.

En avslutning som skakar grunden för det självständiga ungdomsförbundet för döva. Avslutningen beror på ekonomiska utmaningar och en krympande medlemsbas. För att få bidrag från Dansk Ungdomsråd (DUF) krävs att man ska ha minst 150 medlemmar och detta krav kunde inte DDU uppfylla.

Vårt medlemsantal har minskat under årens lopp. Den definitiva knäckande punkten kom när en stor grupp unga döva från 1992 passerade 31 år och därmed inte längre kunde förbli medlemmar, säger Emilio Christensen, DDU:s ordförande, till Døvefilms journalist, Mette Bertelsen.

Emilio berättar också att det blev omöjligt för dem att locka nya medlemmar. Förbundet har alltid balanserat på en tunn linje och rekryteringen av nya styrelsemedlemmar har varit en stor utmaning. För närvarande består styrelsen endast av tre personer.

Det finns flera orsaker till den minskade medlemsbasen som till exempelvis att DDU kanske inte har varit tillräckligt synliga, minskat intresse för teckenspråk och att föräldrar till döva barn inte längre introduceras till DDU. Organisationer som Hörselförbundet och Decibel erbjuder evenemang för unga med hörselnedsättningar där teckenspråk inte prioriteras högt.

För att säkerställa att barn och unga fortfarande har tillgång till stöd och aktiviteter, kommer en ny kommitté bestående av tre unga individer, i samarbete med Danske Døves Landsförbund (DDL), att undersöka möjligheterna att arrangera läger, kurser och workshops för döva barn och unga i framtiden.

Imorgon, den 16 december, håller förbundet sin extra generalförsamling för medlemmarna där DDU:s arbetsgrupp kommer att presentera de framtida

möjligheterna. Den extra generalförsamlingen avslutas med evenemanget "Gravöl för DDU". Där samlas nuvarande och tidigare medlemmar för att minnas de många positiva erfarenheterna de haft med DDU sedan dess start 1994.

Mette Bertelsen, Døvefilm

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Moa ska försvara sin doktorsavhandling i lingvistik

19 december 2023

Foto: Moa Gärdenfors

Moa Gärdenfors är doktorand i lingvistik med inriktning mot dövas och hörselskadades flerspråkighet. Den 12 januari 2024 ska hon försvara sin doktorsavhandling i lingvistik vid Stockholms universitet. Hennes opponent blir Naomi Caselli från Boston University, USA.

Titeln på avhandlingen som Moa har gjort heter "Writing in deaf and hard-of-hearing children. A bimodal bilingual perspective on their written products and writing processes." Översatt till svenska betyder det "Skrivande hos döva och hörselskadade barn. En bimodal tvåspråkig synvinkel på deras skriftliga produkter och skrivprocesser".

Avhandlingen handlar om att undersöka skriftliga produkter och skrivprocesser hos döva och hörselskadade barn med hjälp av realtidsregistrering av skrivbeteende. Den inkluderar 58 barn i åldrarna 8-18 med olika hörsel- och språkbakgrunder, indelade i fyra grupper. Resultaten visar att barnen med hörselhjälpmedel visar få skillnader jämfört med de barn som är CODA och hörande.

Döva och hörselskadade barn producerar kortare texter med färre grammatiska ord, troligtvis på grund av begränsad språkstimulans. Döva barn utan hjälpmedel

skriver kortare texter och gör andra stavfel jämfört med hörande barn, möjligen på grund av visuella strategier och överföringar från svenskt teckenspråk. Ett exempel är att de skriver RÄTT när de egentligen menar RÄDD. Anledningen till det är att tecknet för RÄDD tecknas med T-handformen.

Trots utmaningar uppvisar den döva gruppen avancerade färdigheter i svenskt teckenspråk men har svårigheter att använda dem fullt ut i skrivandet. Barn med hjälpmedel visar liknande planeringsförmågor som hörande men har långsammare skrivflöde, fler avbrott och kontroller, troligtvis relaterat till fonologiska utmaningar och längre tid för ordval på grund av hörselnedsättning.

Ålder och kön påverkar skrivresultaten, med små fördröjningar för barn med hjälpmedel jämfört med hörande. Ålder vid språkinläring har ingen betydande påverkan, tack vare tidig intervention i det svenska samhället. Hörselbakgrund påverkar den kognitiva belastningen vid skrivande, med större ansträngning för döva och hörselskadade barn med hjälpmedel att tolka språk och uttrycka det i skrift.

Teckenspråk visar positiva effekter på skriftspråket, där teckenspråkiga barn producerar mer deskriptiva texter. Dock tycks teckenspråk inte hindra skrivutvecklingen, utan det kan vara fördelaktigt som ett kompletterande stöd för barn med hörselnedsättning.

Disputationen den 12 januari i Stockholms universitet är öppen för alla.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Kampen om rätt till tolk höll på att förstöra hela Tinans karriär

19 december 2023

Foto: Tina Yalcin

Efter en lång resa har Tina äntligen nått sin dröm om att bli en professionell hårstylist och makeupartist. En resa som varit kantad av kamp och uppgivenhet eftersom Tina inte haft rätt till tolk. Med en passion för hår sedan barndomen och en stark kreativ ådra, tog Tina för 25 år sedan mod till sig och sökte till en skola i London för att utbilda sig. Dock stötte hon på ett avgörande hinder, hon fick ingen tolk. Trots upprepade försök att studera både i London och Sverige ledde tolkproblemen till att Tina till slut gav upp.

År 2019 beslöt sig Tina för att ge sitt kall en andra chans och sökte sig till en hårstylistutbildning. Den här gången fick hon både tolk och certifikat, vilket öppnade för nya möjligheter. Efter tre år väcktes Tinas intresse för brudmakeup. Hon bestämde sig för att utbilda sig till makeupartist, men stötte än en gång på tolkproblem. Som egenföretagare hade Tina ingen rätt till tolk och behövde bekosta tolkarna själv. Trots avslag från Arbetsförmedlingen och Tolkcentralen gav hon inte upp. Ett samarbete med Stockholms universitet möjliggjorde praktik för tolkelever hos Tina, och därigenom kunde hon trotsa motgångarna och genomföra sin utbildning.

Drömmen om att kunna arbeta med bröllop har förverkligats när hon nu är professionell hårstylist och makeupartist. Trots pandemins utmaningar och den pågående striden om rätten till tolk som egen företagare, ger Tina inte upp. Tina har försett Sveriges Dövas Riksförbund, SDR, med dokumentation och fallbeskrivningar till deras intressepolitiska arbete för att förbättra tolksituationen. För Tina vill kämpa för alla andra i samma sits. Tina menar att rätten till tolk borde vara självklar, oavsett om du är frilansare/egenföretagare eller inte.

Tinas framtidsplaner sträcker sig mot varierade uppdrag inom foto, film, teater, modevisningar och projektarbete. Med framtiden framför sig står Tina med öppna armar och ser fram emot de utmaningar och möjligheter som väntar henne.

Tina Yalcin och Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döv man knivhuggen efter misstolkning av teckenspråk

19 december 2023

Foto: Privat

En missuppfattning resulterade i en attack där en döv man knivhögs flera gånger i North Carolina, enligt polisen. Enligt en polis i Burlington tecknade Terrance Daniels, en 45-årig döv man med en annan döv man. Under tiden misstogs deras teckenspråksinteraktion av en tredje person, en 22-årig man, som trodde att de utförde gängtecken. Han reagerade genom att attackera Terrance med en kökskniv.

En granne såg Terrance bli knivhuggen flera gånger innan han föll ner och larmade snabbt räddningstjänsten. Terrance befinner sig nu i stabilt tillstånd på sjukhuset efter incidenten. Ett annat vittne, Cathy Sanford, befann sig i sitt hem en liten bit från händelsen. Hon hörde sin hund skälla. Då tittade hon i sin bakgård och såg då en man, som senare identifierades som den misstänkte, springa förbi - bara några minuter efter att ha knivhuggit Terrance. När han kom tillbaka och hotade hennes 12-åriga barnbarn rapporterade hon till polisen som sedan kunde gripa honom.

Polisen har nu väckt åtal mot gärningsmannen för angrepp med dödligt vapen med avsikt att döda samt för grov misshandel av en funktionshindrad person. 500 000 amerikanska dollar är satt som borgenssumma för honom. I dagsläget sitter han häktad i Alamance County-fängelset och det är oklart om han har kontakt med någon advokat.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dataspel på teckenspråk på väg att lanseras

19 december 2023

Foto & Film: The Odd Gentlemen

Vid Game Awards 2023 i Los Angeles den 7 december delades 31 olika awards ut, bland annat "årets spel", "Bästa mobilspel", "Bästa VR/AR" och "Innovation i tillgänglighet". Mellan prisutdelningarna visades trailers på spel som finns och ska komma. En av dem var ett nytt dataspel av spelstudion "The Odd Gentlemen" som snart ska lanseras. Det speciella med dataspellet är att det är på amerikanskt teckenspråk (ASL) och heter Harmonium - the Musical.

Presentatören, Sydnee Goodman, sa att Game Awards stöttar starkt tillgängligheten och vill fira varje spel som är tillgängligt. Nu lyfts det nya dataspellet Harmonium - the musical upp. Spelet är ett nytt sätt att spela med historier som alla kan ta del av. Spelstudion The Odd Gentlemen har haft ett nära samarbete med författare, artister, designer och utvecklare från dövsamhället. De lagt ner många år av tårar och svett och är glada över att kunna visa upp resultatet nu vid Game Awards 2023.

Spelet är ett interaktivt spel där man följer Melody Macato, en 10-årig filippinsk-amerikansk tjej som blev döv som liten. Hon strävar efter att skapa en ny sorts musik inför sin debutshow. Musiken ska kännas, ses och vara tillgänglig för hennes vänner. När Melodys noter tar liv och drar in henne i den musikaliska och visuella världen Harmonium måste hon möta Cacophony för att hinna tillbaka i tid till sin show. Spelet låter spelaren utforska Harmonium med innovativa speltekniker och pussel, där amerikanskt teckenspråk används för kommunikation.

Spelet kommer att finnas på Netflix Games och Microsoft Game Pass.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nya zeeländskt teckenspråk önskas i flygsäkerhetsvideor

19 december 2023

Foto: LN_photoart

Civil Aviation Authority, CAA (motsvarande svenska Transportstyrelsen och Luftfartsverket) har beslutat att inte inkludera New Zealand Sign Language, NZSL, i flygsäkerhetsvideor. Något som Deaf Action New Zealand redan år 2018 begärde. Ombudsmannen, Peter Boshier anser att beslutet är oskäligt enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och har undersökt saken vidare.

Peter anser att CAA brutit mot konventionen genom att inte överväga NZSL vid beslutsprocessen samt genom att de inte konsulterat Deaf Action New Zealand. Trots att CAA betonat säkerheten, anser Peter att de borde ha beaktat funktionshinderfrågor specifikt. Han kräver att CAA ber om ursäkt till Deaf Action New Zealand och prioriterar att göra sina säkerhetsmeddelanden tillgängliga.

Trots Peters slutsatser behövde CAA inte ompröva sitt beslut. De har accepterat rekommendationerna, bett om ursäkt och bekräftar att arbete pågår för att inkludera NZSL i framtida riktlinjer. Dövrörelsen hoppas nu på att se NZSL i flygsäkerhetsvideor.

Kim Robinson från Deaf Action New Zealand säger att beslutet har en stor inverkan på döva människors dagliga liv. Hon menar att det är direkt avgörande för deras säkerhet att få tydlig information i nödsituationer.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com